

Savonlinnan Veden maksut ja taksat

TL 25.10.2022 § 179

Valmistelija	Vesihuoltopäällikkö Esa Hinkkanen, esa.hinkkanen@savonlinna.fi , puh. 044 417 4800
Selostus	Savonlinnan Vesi on tarkistuslaskettanut vesihuoltoverkoston saneerausvelan Ramboll Finland Oy:llä. Saneerausvelka on määritetty edellisen kerran vuonna 2018. Tämän jälkeen verkkotietoaaineistoa on tarkennettu. Vuosien 2018 – 2021 toteutuneet saneerauskustannukset ovat huomioitu saneerausvelan määrittämisessä. Verkoston keskimääräinen käyttöikä on asetettu 50 vuoteen, aiemman 40 vuoden sijaan. Tavoitekuntotaso on sama 75 %. Saneerausvelan laskennassa on otettu huomioon ainoastaan vesihuoltoverkosto (talousvesijohdot, jätevesiviemärit, hulevesiviemärit ja sekavesiviemärit). Laitokset ja jätevesipumppaamot ovat rajattu laskennan ulkopuolelle. Toiminta-alue on jaettu saneerauskustannuksellisesti eriarvoisiin alueisiin. Vuoden 2018 määrittämisessä oli saneerausvelka 25,4 Me. Tämän perusteella vuosittainen saneerausmääräraha on ollut 2,04 Me. Vastaava määräraha on ollut käytettävissä vuosina 2019 – 2022. Saneerausvelka on kasvanut, vaikka käyttöikää on korotettu 50 vuoteen. Eli 80-luvulla rakennetut verkostot eivät vielä nyt vaadi saneeraamista, vaan vasta 2030 alkaen. Todellinen verkstopituus on kasvanut tarkentuneen lähtöaineiston perusteella. Saneerausvelkaa on 47,7 Me. Summa tarkoittaa sitä, että aikavälillä 1950 – 1979 rakennetut verkostot saneerattaisiin täydellisesti. Tätä ei tietenkään voi tehdä hetkessä, vaan verkostoa tulee saneerata vuosittain vähintään 2,73 Me:lla. Taksat Saneeraustarpeen kasvaessa pienenevät samaan aikaan talousveden myynti- ja jätevesien käsittelytulot. Vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle (Vesihuoltolaki, 18 §, 1 ja 2 mom.). Perusmaksua ja käyttömaksuja korotettiin 1,3 prosenttia 1.4.2022 alkaen. Toteutumaennuste vuodelle 2022 on kolmen laskutuksen jälkeen perusmaksujen osalta runsaat 5.000 euroa suurempi ja käyttömaksujen osalta 30.000 euroa alhaisempi kuin vuonna 2021. Ennuste vuoden 2023 osalta on, että talousveden myynti jatkaa edelleen hienoista kahden prosentin laskuaan ja siten myös käyttömaksutulot vähenevät 44.000 euroa. Samaan aikaan käyttötalouskulut kasvavat. Yksistään sähkön osuus on ollut Savonlinnan Vedelle runsaan 500.000 euron vuosikustannus. Ennuste sähkökustannuksesta vuodelle 2023 on kaksinkertainen, yhteensä yli 1.000.000 euroa. Eli 520.000 euroa enemmän kuin talousarviossa 2022. Ainoastaan sähkökustannuksen kompensoimiseksi, tulee vesihuollon perus- ja käyttömaksuja nostaa noin kahdeksan prosenttia.

Myös muiden materiaali- ja ostopalveluiden hinnat ovat kohonneet. Näiden kohdalla pyritään säästämään ja pysymään vuoden 2022 talousarvion luvuissa. Säättötavoitteista huolimatta aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden osuus nousee 1.200.000 eurosta 1.660.000 euroon

Henkilöstökulut kasvavat 5,5 prosenttia vuodelle 2023. Kohoamisen aiheuttavat palkankorotukset ja työnjohtajan viran perustaminen verkostot - työyksikölle. Henkilöstökulut lisäävät vesimaksujen korotuspaineita 1,4 prosenttia. Kohonneiden käyttökustannuksien vuoksi tulee perus- ja käyttömaksuja nostaa 9,2 prosenttia.

Savonlinnan Veden investointeja ovat lisänneet Varma Vesi -hankkeen toteuttaminen eli Kuhasalmen (3,0 Me) ja Kulennoisharjun (2,8 Me) pohjevedenkäsittelylaitoksien rakentaminen sekä verkostojen voimakkaasti lisääntynyt saneeraaminen. Investoinnit ovat kasvattaneet omaisuuden tasearvoa ja siten tulosta heikentäviä poistoja. Tilinpäätöksessä 2021 poistot olivat 1.900.000 euroa ja 2023 ne tulevat olemaan liki 2.800.000 euroa.

Tilinpäätöksessä 2018 oli tasearvo noin 14 Me ja vuonna 2021 jo yli 21 Me. Vuoden 2022 lopussa summa on yli 25 Me ja vuoden 2023 jälkeen yli 30 Me. Savonlinnan Vesi tulouttaa kaupungille vuosittain korvausta peruspääomasta 878.000 e. Summa on ollut kiinteä ja sitä on korotettu viimeksi kuntaliitoksien yhteydessä. Vuoden 2018 tasearvosta se on vastannut 6,0 prosenttia. Vuoden 2021 osalta se tulee olemaan 4,2 prosenttia ja vuoden 2023 lopussa 2,9 prosenttia. Korvausta peruspääomasta voidaan joutua lähitulevaisuudessa tarkastelemaan, mutta siihen ei puututa vuoden 2023 taloussuunnittelussa.

Merkittävin osa vesihuoltolaitoksen tuloista kertyy perusmaksuista ja käyttömaksuista. Vesilaitosyhdistyksen (VVY) julkaisun (Vesihuoltolaitosten maksuja koskevat ohjeet ja suositukset, 2.3.2017) mukaan edellä mainituista tuloista puolet tulisi kertyä perusmaksuista ja toinen puolikas käyttömaksuista. Nykytilassa perusmaksujen osuus käyttö- ja perusmaksutuloista on vesihuoltolaitoksilla yleisesti tasolla 10 - 30 %. Vuonna 2021 perusmaksuja kertyi 861.000 e (13,6 %) ja talous- sekä jäteveden käyttömaksuja 5.456.000 e (86,4 %). Ennuste vuoden 2022 perusmaksujen osalta on 859.000 e (13,5 %) ja talous- sekä jäteveden käyttömaksuja 5.500.000 e (86,5 %).

Perusmaksujen osuuden kasvattamisella voidaan turvata vesihuoltolaitoksen talouden hyvää tasoa. Veden kulutuksen kehitys on laskusuuntaista, mikä pienentää käyttömaksutuloja. Periaatteellisenä lähtökohtana maksujen määrittämisessä pidetään sitä, että perusmaksutuloilla katetaan kiinteät kustannukset eli talousvedentuotantolaitoksien ja vesijohtoverkoston ylläpito. Käyttömaksutuloilla katetaan puolestaan muuttuvat kustannukset, kuten talousveden tuotanto ja jakelu sekä jätevedenkäsittely. Perusmaksutuloja kasvattamalla vesihuoltolaitos pystyy paremmin kattamaan kulunsa vähentyneestä vedenkäytöstä huolimatta ja saneeraamaan omaisuuttaan. Laitoksen toiminnasta aiheutuneet ja korvattavat vuotovahingot ovat myös lisääntyneet vesihuoltoverkoston ikääntyessä.

Kohonneet käyttökulut, vähentynyt talousvedenkulutus ja voimalliset investoinnit vaativat korottamaan vesihuollon maksuja merkittävästi. Aiemmin maksujen korotuksissa ei ole täysimääräisesti huomioitu investoinneista aiheutuvia poistoja. Vesihuoltoverkoston saneerausvelkaselvityksen perusteella saneeraus määrä kasvaa

entisestään ja poistot tulee siten tarkoin huomioida vesihuollon maksuissa. Tämä tarkoittaa noin 1.200.000 euron tulonlisäystarvetta vuodelle 2023.

Perusmaksujen ja käyttömaksujen tulokertymän suhdetta tulee oikaista vaiheittain. Perusmaksujen nykyinen osuus 13,5 prosenttia tulee kasvattaa 15,0 prosenttiin. Tämä saavutetaan korottamalla perusmaksuja 35,0 prosenttia ja tällä saavutetaan 307.000 euron tulonlisäys.

Savonlinnan Veden talousveden käyttömaksu on vuonna 2022 ollut 2,26 e/m³ ja jäteveden 3,06 e/m³ (sis. alv 24 %). Vesilaitosyhdistyksen tutkimusten mukaan vesihuollon kustannukset jakaantuvat talousveden tuotannon ja jätevedenkäsittelyn osalta suhteessa 40/60. Savonlinnan Veden suhdeluku on tällä hetkellä juuri tavoitteessa.

Jotta kasvavat käyttötaloukset saadaan kompensoitua, tulee talousveden ja jäteveden käyttömaksuja korottaa 15,0 prosenttia. Tällä saavutetaan 865.000 euron tulonlisäys. Vesikuutiometrin hinta kasvaa tällä korotuksella 79 senttiä. Liittymismaksujen korotuksien vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä, joten niiden korottamista ei esitetä.

Taksamuutoksien laskennalliset perusteet käyvät selville pöytäkirjaliitteestä A ja taksamuutokset pöytäkirjaliitteestä B. Lähialueen vesihuoltolaitoksille suunnattu taksankorotuskysely on luettavissa luottamushenkilöiden ekstranetissä.

Palvelumaksut

Savonlinnan Veden palvelumaksuja on tarkistettu viimeksi 1.1.2016, lukuun ottamatta laitevuokria, jotka ovat tarkistettu 1.1.2020. Kasvaneet materiaalihinnat ja henkilöstön palkkakustannukset vaativat hintojen tarkistamista.

Palvelumaksuja esitetään korotettavaksi 10 prosenttia. Veroitettavia henkilöstön tuntihintoja esitetään korotettavaksi samalle tasolle kuin, ne ovat vastaavilla palveluntuottajilla. Verrokkina on käytetty asentajan tuntihintaa urakoitsijoihin nähden. Muun henkilöstön veloitus hinnat ovat korotettu samassa suhteessa asentajan hintaan kuin aiemmin. Palvelumaksumuutokset käyvät selville pöytäkirjaliitteestä C.

Esittelijä	Tekninen johtaja Tikkanen Kari
Päätösehdotus	Lautakunta päättää korottaa taksoja ja palvelumaksuja kohonneiden kustannusten kattamiseksi ja hyväksyy Savonlinnan Veden taksat ja palvelumaksut 1.1.2023 alkaen pöytäkirjaliitteiden mukaisesti.
Päätös	Tekninen lautakunta päätti, että se jatkaa asian käsittelyä kokouksessaan 31.10.2022.
Tiedoksi	Taloushallinto
Toimenpiteet	Savonlinnan Vesi Hallintopalvelut
TL 31.10.2022 § 184 702/02.02.00.00/2022	
Selostus	Tekninen lautakunta jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä	Tekninen johtaja Tikkanen Kari
Päätösehdotus	Lautakunta päättää korottaa taksoja ja palvelumaksuja kohonneiden kustannusten kattamiseksi ja hyväksyy Savonlinnan Veden taksat ja palvelumaksut 1.1.2023 alkaen pöytäkirjaliitteiden mukaisesti.
Käsittely	Vesihuoltopäällikkö Esa Hinkkanen selosti asiaa. Aila Makkonen teki seuraavan, Matti Lundeniuksen, Tero Juutin ja Pekka Kilpeläisen kannattaman muutosehdotuksen: “Tekninenlautakunta päättää, ettei Savonlinna veden taksoihin ja palvelumaksuihin esitetä korotuksia. Perusteluina ovat: Savonlinnan vedellä ei ole tarvetta taksojen ja palvelumaksujen korotukselle. Nykyisillä tuotoilla tullaan kattamaan investoinnit. Savonlinnan veden ei tule kartuttaa kaupungin kassaa, joka on todella hyvä ja tulisi säilymään taloussuunnitelma vuosille 2023-2026. Savonlinnan kaupungin vuoden 2021 tilikauden tulos oli 10,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja taseessa ylijäämää on 23 miljoonaa euroa. Talous on siis hyvässä kunnossa. Vesihuoltolaki 18§ kehottaa huomioimaan, että maksujen tulee olla kohtuulliset. Savonlinnassa on puhututtanut veroprosentti, joka on maamme korkeimpia. Veroprosenttiin emme voi tulevalle vuodelle tehdä muutoksia. Meidän tulee huomioida taksoissa palvelumaksuissa asukkaiden ja tänne muuttavien hyvinvointi ja maksukyky. Tilanne on haastava, sillä kuntalaisen taloudessa vaikuttavat voimakkaasti nouseva ruuan hinta, sekä sähkön ja bensiinin korkeat hinnat. Nyt ei ole aika lisätä kuntalaisten taloudellista taakkaa. Savonlinnan veden taksojen ja palvelumaksujen korotus tulee ennen kaikkea rasituksena lapsiperheille ja vähävaraisille. Meidän tulee säilyttää asukkaiden pitovoima ja se ei tule säilymään maksuja ja taksoja korottamalla. Minusta on edesvastuutonta toimintaa, jos nyt korotamme maksuja ja taksoja.” Jouni Matilainen teki seuraavan, Lea Kokon kannattaman muutosehdotuksen: “Esitän, että vesimaksujen korotus on 35% perusmaksuun ja 5% käyttömaksuun.” Janne Leinonen teki seuraavan muutosehdotuksen: “Esitän vesitaksojen hinnankorotuksia seuraavasti: Perusmaksun korotus 20%. Alle 1000 kuutio käyttävät liittymät hinnankorotus 5%. Yli 1000 kuutiota käyttävät liittymät korotus 1,5%.” Janne Leinosen muutosehdotus raukesi kannattamattomana. Koska oli tehty kaksi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa kannatettua muutosehdotusta oli asiasta äänestettävä. Ensin suoritettussa nimenhuutoäänetyksessä Aila Makkosen ehdotuksen puolesta annettiin 4 jaa-ääntä (Juuti Tero, Kilpeläinen Pekka, Lundenius Matti ja Makkonen Aila) ja Jouni Matilaisen ehdotuksen puolesta 5 ei-ääntä (Kokko Lea, Leinonen Janne, Matilainen Jouni, Pajunen Riikka ja Pesonen Teija). Seuraavana suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän ehdotuksen puolesta annettiin 0 jaa-ääntä ja Jouni Matilaisen ehdotuksen puolesta 5 ei-ääntä (Kokko Lea, Leinonen Janne, Matilainen Jouni, Pajunen Riikka ja Pesonen Teija) 4:n jäsenen äänestäessä tyhjää (Juuti Tero, Kilpeläinen Pekka, Lundenius Matti ja Makkonen Aila).

Päätös	Puheenjohtaja totesi teknisen lautakunnan hyväksyneen Jouni Matilaisen ehdotuksen: Vesimaksujen korotus on 35% perusmaksuun ja 5% käyttömaksuun. Matti Lundenius, Aila Makkonen, Tero Juuti ja Pekka Kilpeläinen jättivät pöytäkirjaan kirjattavaksi eriävän mielipiteensä. Tekninen lautakunta piti kokousta klo 17.31-17.35.
Tiedoksi	Taloushallinto
Toimenpiteet	Savonlinnan Vesi Hallintopalvelut